Bogforums Debutantpris 2026

Juryens fulde motivationstekster

Nanna Holm: *Røde port* (Gutkind)

Med sin stilsikre generationsroman skildrer forfatteren idealernes opløsning og menneskeligt svigt. Hun viser, hvordan det der skulle være solidarisk og kollektivt, også kan være egoisme og fravær.

Aske, Gry og Mona er ikke søskende, men har delt barndom, da de igennem en årrække tilbragte somrene sammen på fritidskollektivet Røde Port. I romanen krydsklippes der mellem en nutid, hvor de tre er blevet voksne og lever hvert deres liv og en fortid, der spøger i dem alle, men som også rummer glædesfyldte minder. Romanen bevæger sig formfuldendt og let mellem fortid og nutid og mellem de tre fortællerstemmer og -perspektiver. Vi bliver ført fra dengang til nu i én sproglig bevægelse, nøjagtig sådan som mennesker erindrer; associativt og springende, og på den måde forstår vi, hvordan erindringer fra barndomslandet er med til at definere voksenlivet.

Forfatteren skriver smidigt og ligetil og med et overskud, så man forundres over, at der her er tale om en debutant. Handlingen er gribende. Plottet skubbes fermt fremad med varsler om livsomvæltende og traumatiske begivenheder, om hemmeligheder og fortrængninger. Læseren får på elegant vis lov til at bevidne, hvordan Aske, Gry og Mona langsomt får afdækket, hvad der skete den sidste sommer, hvorfor den blev den sidste og hvad der skal til, for at de kan sættes fri.

Sigrid Adamsson: *Skyerne* (Gads Forlag)

Som koret i en græsk tragedie fortælles Skyerne af et betragtende og spørgende Vi. Et næsten, men også kun næsten alvidende Vi, der ikke kun kommunikerer direkte med læseren, men inddrager denne i en til tider omklamrende og klaustrofobisk omfavnelse, hvor Vi'et sammen med læseren iagttager de to hovedkarakterer. Som da O er på vej til A: »SE, DER GÅR HUN, Se, der går O på gaden, hendes lange, lysende arme svinger fra side til side.« (13), eller når det varsles, at lykken ikke er evig: »VI SER PÅ O, da hun er lykkelig. Vi bare ser og ser og ser, men heller ikke det kan blive ved.« (49) Skyerne er en poetisk undersøgelse af nærhed og afstand i et symbiotisk venskab mellem to meget forskellige unge kvinder, A og O. De tos venskab består af en betingelsesløs og knudret kærlighed og en længsel efter at redde, når sindet giver op.

A og O er så gode veninder, at de indimellem glemmer, at de ikke er den anden, de har tømmermænd sammen, sover med hovedet i den andens skød, deler MDMA på klubben og kalder hinanden skat. De er som vævet ind i hinandens væren. Men det nære og tætte til trods, er der en smertefuld kløft mellem de to.

Skyerne er skrevet med en sproglig originalitet og overskud, den er minimalistisk og hæsblæsende. Den beskriver venskabets anatomi så stærkt, at relationen kan mærkes og sanses, og det fortællende Vi slipper aldrig sit tag i læseren. Der er en gennemstrømmende vitalitet i romanen. Det hverdagslige kobles med det eksistentielle, der er en kontrast mellem Vi'ets formuleringer og de to kvinders vokabular. Hvor fortællerstemmen er højstemt, er dialogerne mundrette 2026'eske. Skyerne er en roman, der taler på tværs af tid om eksistentielle grundemner som venskab og kærlighed og sorg, men også et værk, der vil stå som en roman om sin samtid.

Dean Butt: *Vi er rigtige engle* (Gads Forlag)

D må alt for tidligt være den voksne i hjemmet i Valby. Det er ham, der trøster, når moren græder, hjælper hende i seng, når hun er fuld og prøver at beskytte hende, når faren er klar til at slå. Det er også D, der trøster faren, når han græder, men selv græder D ikke. Det er også D, der med to sæt hjemmelavede vinger, tager sin lillesøster med i Søndermarken, så de kan øve sig i at flyve.

Vi er rigtige engle er en fortælling om en heroinmisbrugende far og en alkoholiseretp mor, hvis kærlighed til D og hans søskende drukner i selvhad og sorgen over ikke at slå til. Det er samtidig en roman om at finde ind til sproget og ikke kun finde sin egen tone, men også at nå frem til at lukke den pakistanske fars stemme ind i teksten. En erkendelse, som D – med læseren på sidelinjen – når frem til, imens han med stor sensibilitet undersøger sprogets mangfoldighed og mange facetter.

»Jeg slog dig ihjel, da jeg korrigerede dit sprog. / Jeg havde slet ikke set, hvad jeg gjorde. / Og hvem gjorde jeg det for? / Ikke dig, det ved jeg.« (102)

Romanen er en mosaik af korte og ikke kronologiske kapitler, noter, dialogstykker, patientjournaler, direkte henvendelse til forældrene og lyriske vers.

Den barske skildring af en barndom uden meget plads til at være barn og en multietnisk familie på bunden af samfundet efterlader læseren med en knude i maven. Beskrivelserne er brutale, men der er samtidig noget smukt og let over romanen, og det bliver aldrig uudholdeligt at være i den. Momenterne, hvor D frisætter sig selv og danser i sin mors nedringede kjoler og spinkle stiletter, illustrerer på fineste vis, hvordan der midt i alt det barske er plads til eufori og kærlighed. Romanen er et ambitiøst portræt af et barn, hvor den komplicerede ømhed og loyalitet til forældre trods de enorme svigt aldrig betvivles. Og det er en roman om at finde og undersøge sig selv og sine omgivelser via sproget.

Feline Kamber: *Foder til høns* (Gutkind)

Feline Kamber tager os med Foder til høns ud i marsken og serverer en fortælling om spøgelser, tjenestekatte, dæmoner og levende porcelænsfigurerer. Det er romanfolklore om kærlighed, drifter, sekreter og forfald. Natpotten tømmes, og der stinker af pis som i Frodes gedestald, sneglene kryber gennem vaskens afløb. Den døde bror ligger og hoster blod i stuen, og Rakel mødes med Frode i hønsehuset, selv om hans skal giftes med Inger.

Det foregår på en unavngiven ø i Vadehavet i en ubestemt, måske feudal fortid. Menneskene er beskidte, kattene kan tale og gå på to ben, og hele og halve genfærd er en del af hverdagslivet.

Romanen har både noget forgangent og ekstremt nutidigt over sig. Ligesom tid og sted opløses, brydes der med grænserne mellem mennesker og dyr, ting og natur, død og levende. Det er et samfund fuld af social kontrol, jalousi, lyst, drifter, begær, tro og overtro. Et klaustrofobisk mikrokosmos, det er mere eller mindre umuligt at slippe væk fra. Med en blanding af væmmelse og fascination drages vi som læser ind i et bizart univers, beskrevet i et mættet, billedskabende og sanseligt sprog.

»En fuldvoksen lus falder fra min fletning. Vrider sig på sætningerne, jeg skal lære udenad. Jeg tværer den ud på siden med spidsen af kulblyanten, kradser mit vandkæmmede hår og hovedbund med neglene.« (7)

Foder til høns er sjov, finurlig og ulækker. Den lefler ikke for sin læser, eller prøver at overbevise denne, læseren skal ville den af egen drift. Det er en roman, hvor man lige så meget er i handlingen, som i sproget. Den er befriende original og kompromisløs.

Oline Hyllested Madsen: *Dullerne* (Kronstork)

Tænk, hvis væggene kunne tale? I Dullerne har skolens gårdtoilet fået ordet og kommer os i møde som små tekster, der som graffiti på en toiletvæg fortæller om venskab, savn, sorg og skimmelsvamp. Der gives ikke ved døren, det er fragmentarisk og uden brugsanvisning. Læseren forundres og må uden kompas selv navigere i tekststykkerne og de mange fortællinger og skæbner, som toilettet igennem årene har bevidnet.

»Der står en kvinde lænet ind over vasken, hun påfører lipgloss på læber, der trutter / Lipglossen koster 8 kroner, hver gang hun påfører den, så dyr har den været, og nu er den ved at være brugt op.« (121)

»Rundt om mig, derinde, hvor vandet risler, suser pigerne nu ned ad kuldebroerne, de plisserede numser som kælke.« (147)

Toilettets vidnesbyrd går langt tilbage. Skolen er nu en professionshøjskole, tidligere har den været en pigeskole. Det forgangne flettes med det nutidige. De unge kvinder mødes på toilettet og sminker sig før festen, de kaster op og lader tårerne flyde. Når alle er gået hjem, kommer rengøringen, hun fjerner alle efterladenskaber og klargør toilettet til en ny dag, imens hendes eget liv smuldrer.

Toilettet nærmest kerer sig om brugerne på en ret rørende måde. Døren låses pludselig, når en har brug for det, det er, som om toilettet skaber et intimt og fortroligt rum for den besøgende. Men som relationerne, der opstår, forandres og smuldrer, er rummet også foranderligt: det bliver langsomt mere og mere fugtigt.

Forfatteren fremskriver et originalt billede af solidaritet og omsorg. At forfatteren formår at skrive så elegant om noget, der kunne være latrinært og plat, er i sig selv en præstation. Sproget er præcist og nænsomt og beskrivelserne skarpe og rørende. Dullerne bonger fuldt ud på originalitet og sprogligt overskud.